

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

278. An irregularis ex delicto sit privatus facultate eligendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Questio 275. An excommunicatus talis occultus adhuc, quia potest tergiversatione adhuc aliquam excommunicationem suam celare, esse Electores confici de illius excommunicatione certi sint, quod illam possint in iudicio probare, (& vel hinc necesse non esset, eum vocare ad electionem, ut tenet Innoc. in c. in literis de restit. spoliatorum) possit vi ejici ab electione, & sic electus nequeat agere pro electione cassanda?

Respondeo negativè cum Pass. hoc fusè tractante n. 72. & 73. talis enim, cum sit in possessione eligendi, à qua non potest privatà auctoritate expelli, etiam si manifestus, antequam sit per sententiam declaratus. Nec dicas primò; possessionem illam esse injustam; nam dato hoc, etiam prado spoliū injustè possidet, non tamen hac possessione dejici debet auctoritate privatâ quin & in iudicio prado restitui debet: ita etiam excommunicatus talis, licet postea constet de ejus excommunicatione in iudicio, privabitur electione in futurum, declarabitur tamen spoliatus injustè tempore electionis, idè què electio in odium spoliantium erit cassanda. Nec dicas secundò: non excommunicatos posse taliter excommunicatum vitando private communicatione, imò ad hoc jure antiquo ante cit. Extrav. fuisse obligatos: aliud namque est; nolle communicare cum tali, quod licitum est, aliud viâ facti private illum jure, quod possidet: in summa itaque securius est etiam notorium (ubi notandum difficile esse, ut alicujus excommunicatio non denunciata sit plenè notoria, ita ut non possit tergiversatione aliqua celari. Pass.) toleratum tamen excommunicatum nolentem exire de capitulo, non expellere vi, sed agere contra eum protestationibus, vel procurare, ut per Superiorem declaretur privatus voce.

Questio 276. Vtrum suspensus possit eligere validè?

Respondeo primò: suspensus toleratus (suppono enim hic æquè ac in excommunicatione locum habere distinctionem illam inter toleratum & non toleratum; cum cit. Extrav. ad evitanda, loquatur universaliter de omni censura Ecclesiastica. Pass. c. 10. n. 96) hoc est non denunciatus nominatim per sententiam iudicis (etsi peccet ingerendo se electioni Pass. loc. cit.) validè tamen eligit juxta dicta de excommunicato tolerato, nisi ante electionem fiat exceptio contra illum (in quo catu servandum, quod dictum de excommunicato tolerato. Pass. ibidem) quia talis suspensus non est privatus exercitio jurisdictionis, gestaque per talem sunt valida. Suar. loc. cit. n. 2. Bonac. loc. cit. d. 3. q. 8. p. 4. n. 7. Peyr. in subd. q. 2. c. 5. §. 1. n. 33. Barb. de jure Eccl. l. 1. c. 19. n. 123. Pirh. n. 30. Pass. loc. cit. contra Sigism. à Bon. dub. 64. n. 9. & alios, quos citat.

2. Respondeo secundò: Suspensus (intellige non toleratus) simpliciter, hoc est, ab officio & beneficio, vel etiam suspensus tantum ab officio (intellige, absolute, & non tantum ab uno officio particulari, seu uno actu officii, néque enim suspensus ab uno actu eo ipso suspensus est ab alio; cum suspensio, utpote pena non sit extendenda, adeoque suspensus à collatione sacramentorum, eo ipso non est suspensus ab electione; ut contra Host. tenet Innoc. in c. cum dilectus. de consuet. n. 4. Navar. c. 27. num. 160.

Pass. loc. cit. n. 90. & alii) eligit invalidè. c. cum inter. h. r. cit. c. cum dilectus. & ibi. gl. v. à suspensis. Abb. n. 48. Innoc. n. 4. Tamb. de jure Abb. ro. 1. d. 5. q. 8. n. 13. Barb. ad c. cum inter. n. 4. item cit. c. 19. n. 78. Laym. l. 4. r. 2. c. 12. Peyr. in Pral. q. 2. c. 5. n. 32. & c.

3. Respondeo tertio: secus dicendum de suspensio à beneficio tantum, etsi nominatim denunciatus; cum talis suspensus sit tantum à perceptione fructuum; eligere autem & jus eligendi (uti & conferre, beneficia instituere, &c.) non est propriè loquendo fructus beneficii, sed actus officii & jurisdictionis, cui annexum est beneficium. Laym. de elect. q. 25. & in c. cum dilectus. n. 7. Pass. n. 94. Suar. loc. cit. n. 34. contra Navar. c. 27. n. 163. Barb. in r. cum inter. n. 4. Sigism. à Bon. n. 5. in quantum docent jus eligendi posse esse fructum beneficii: quod si verum, jam in eo casu suspensus à beneficio invalidè eligit. E contra suspensus ab officio, utpote hoc ipso non suspensus à beneficio, eligit validè. Pass. loc. cit.

4. Respondeo quartò: secus quoque dicendum de suspensio ab ordine. Saar. de cens. d. 26. f. 4. n. 5. Filiuc. tom. 1. r. 17. c. 2. n. 25. Barb. cit. c. 19. n. 58. licet enim Ordo & facultas eligendi per accidens jungantur, in quantum hic tanquam conditio requiritur ad eligendum, non tamen posse eligere est fructus ordinis. Pass. loc. cit. n. 95.

Questio 277. Num personaliter interdictus sit privatus jure & facultate eligendi, & hinc eligat invalidè?

Respondeo affirmativè, si est denunciatus. c. cum inter. h. r. Less. l. 2. c. 24. dub. 22. n. 116. Barb. loc. cit. n. 62. Azor. p. 2. l. 6. c. 14. Garc. p. 7. r. 14. n. 5. Laym. loc. ult. cit. secus est de personaliter interdicto non denunciato, applicandaque ei proportionatè quæ dicta sunt de excommunicato & suspensio tolerato. Pass. n. 99.

Questio 278. Num irregularis (intellige, ex delicto) sit privatus facultate eligendi?

Respondeo negativè, Suar. loc. cit. d. 40. f. 1. n. 27. Filiuc. r. 19. c. 3. q. 6. n. 75. Bonac. d. 7. q. 1. p. 4. n. 18. Navar. c. 27. n. 244. Pass. c. 10. n. 104. contra Tamb. tom. 1. d. 5. q. 14. Laym. l. ult. cit. n. 3. Peyr. ro. 2. de præb. q. 2. c. 5. §. 3. n. 48. cum enim eligere non sit actus Ordinis, nec per se annexum Ordini, aut ex vi illius proveniens; sed ex vi potestatis & jurisdictionis spiritualis, quæ laicis non tribuitur; nec etiam, quod jus eligendi non competat nisi ordinatis, sit ex vi ordinis, sed ex jure positivo Ecclesiastico per accidens statuentem, ut vocem non habeant nisi in factis constituti, hinc inquam irregularitas, utpote solum impediens ab exercitio Ordinis, non verò ab executione jurisdictionis, &c. nec per se primò, nec consecutivè, seu indirectè impedit actum eligendi, adeoque irregulares per se loquendo eligere poterunt validè. Pass. loc. cit. nisi fortè obstaret statutum particulare; uti in Ordine Prædicatorum irregulares privatos esse voce activâ testatur Donatus p. 2. r. 4. q. 9. n. 3. Neque obstat, c. si quis. de sent. excom. ubi, postquam dictum erat, quod scienter celebrans in loco interdicto, incurrat irregularitatem, additur: & adeo sit ineligibilis, quod nec ad eligendum cum aliis debeat admitti, &c. Nam tò & adeo non significat & ideo, seu propter irregularitatem; sed significat augmentativè idem, quod immo vel amplius, (quam vim habere hanc particulam, maximè præcedente copulâ & videre est in Calepino, & apud Turse-

Turkelin, *de particulis latina orationis c. 5. n. 5.*) ut sensus sit: prater irregularitatem incurrit dictas pœnas Adeoque privatio vocis non sit ex vi irregularitatis, sed sit adjuncta pœna, quæ in solis illis duobus casibus, nempe celebrationis in loco interdicto, & infamationis vel condemnationis de homicidio locum habet ex *constit. Pii 5. & Pii 2. Pass. num. 105.* Porro dato, quod irregulares nequeant validè eligere, id intelligendum solum esset de denunciatis non toleratis; & tunc de toleratis loquendum iterum proportionatè ad dicta de excommunicatis toleratis. Donat, & Festus apud Pass. n. 107.

Quaestio 279. Num infamis eligat validè?

1. **R**espondeo negativè de eo, qui est infamis infamiam juris, seu de jure. Suar. *de cens. d. 48. s. 3. n. 2. Pass. loc. cit. n. 144.* Infamibus enim actus legitimi (qualis est eligere *c. soler. de sent. Excom. in 6. gl. ibi. Tholos. de elect. c. 16. n. 10.*) sunt prohibiti, *l. actus ff. de reg. juris. gl. in c. ut circa. b. t. in 6.* Verùm hoc ipsum intelligendum tantùm de infami sententiatò seu declarato; nam qui commisit factum, pro quo ipso jure incurritur infamia, adhuc validè eligit, dum, nullo excipiente contra illum, admittitur ad electionem. Pass. n. 145. citans Donat. p. 5. r. 5. q. 20. n. 4. vide etiam Azor. p. 1. l. 8. c. 13. q. 8. Sanch. in sum. l. 2. c. 26. n. 1. Bursat. l. 1. *consil. 14. num. 18.* & alios, docentes non incurri infamiam ante sententiam judicis. Dum autem contra eum excipitur, dicendum idem quod dictum in hoc casu de excommunicato tolerato. Porro hic notandum, quod infamia juris Ecclesiastici sit amplior, quàm juris civilis; cum omnis infamia, quæ in pœnam statuitur jure civili, eo ipso, quod non sit reprobata à jure canonico, sit etiam infamia juris canonici; & insuper ab eo pro pluribus seu aliis adhuc delictis statuitur hæc pœna. Pass. n. 141.

2. Respondeo secundò, affirmativè de eo, qui infamis est infamia facti, id est, ortà ex eo, quod homines malè loquendo de aliquo, infamem opinionem generent de eo. Suar. Simanca, & alii, quos citat & sequitur Pass. n. 142. cum enim hæc infamia signatur sapissimè ex ignorantia, imprudentia, dicitate & odio, si inhabilitaret ad actus, status reip. ex vulgi penderet existimatione.

Quaestio 280. Veluti pro complemento jam dictorum, & universaliter, quando quis censetur ita privatus voce activà, ut revera invalidè eligat?

1. **R**espondeo primò: si est per sententiam privatus voce; hoc ipso enim jam juridicè, & legitime spoliatus jure eligendi, ita etiam, ut si exire nollit è capitulo, vi sit expellendus, si fieri potest absque scandalo, licet ista expulsio non tam foret illatio violentiæ, quàm defensio possessionis, quam talis perturbat, interesse volendo electioni. *c. si verò. de sent. excom. Peyr. in subd. q. 1. c. 31. §. 8. Abb. in c. cum Vintoniensis. h. t. Castell. in addit. ad c. 5. n. 78. apud Pass. cit. c. 10. n. 127.*

2. Nisi tamen sententiatus legitime & debito tempore appellaverit; appellatio enim suspendit sententiam & effectum. *c. cum venientes. de jurejurando. Suar. tom. 4. de relig. l. 2. c. 11. n. 6. Pass. num. 128.* Nec obstat, quod appellatio non suspendat sententiam suspensionis, & interdicti, cum nec hoc universaliter verum sit, nec privatio vocis sit propriè suspensio. Navar. l. 1. *consil. 8. de elect. apud Pass. loc. cit.* Item

nisi fortè sit toleratus, hoc est, non sit sententiatus in particulari privatus voce; talis enim si nullo reclamante eligat, eligit validè. *arg. cit. Extray. ad videndam. utpote quæ loquitur nõ solum de censuris, sed de quacunquè sententia generaliter promulgata, & indulget, ut prætèxu cujuscunque hujusmodi sententiæ nemo deinceps teneatur à communione altitujus abstinere in quibuscunque divinis intus & extra. Suar. l. 5. de LL. c. 9. n. 5. Bonac. de LL. d. 1. q. 1. p. 7. n. 12. Pass. n. 129.* Adeoque etiam privatus voce activà ipso jure ante sententiam (sufficit autem in isto casu sententia declaratoria delicti seu facti. Pass. n. 136) eliger validè. Sanch. l. 9. *de marrimon. d. 30. n. 2. Dian. p. 1. r. 10. resol. 24. Molin. to. 1. de justit. s. 2. d. 96. Pass. num. 129.* Unde nec talis poterit vi ejici ab electione, cum non sit vià facti sine ope judicis privandus quasi possessione suffragii Innoc. *ad c. cum Vintoniensis. n. 6. Felin. Jo. And. Castell. de elect. c. 5. n. 1.* quos citat & sequitur Pass. num. 120. contra Abb. in *c. cum Vintoniensis.*

3. Intelligenda hæc quoque sunt, & tenenda, etiam si crimen, cui statuta est privatio vocis activæ lata sententiæ, sit notorium ex propria confessione delinquentis, etiam factà coram testibus; ita ut de ea constare possit in judicio (nisi fortè facta esset in Capitulo coram Superiore seu Præside & Capitularibus (quamvis & tunc, non tam ob solam notorietatem criminis, quàm quia tunc Præsides ipse declarare eum potest privatum voce, excluditur à ferendo suffragio) cum reus etiam contra propriam confessionem possit delictum aliquà tergiversatione celare, & contra confessionem excipere. Pass. n. 138.

4. Porro in casu, dum aliquis contra talem reclamavit ante electionem, dicendum est idem, quod supra de censuratis non denunciatis nominatim. Nimirum quod dum confirmatori constat de veritate oppositi criminis, electio declaranda sit ipso jure nulla, si electus virtute suffragii istius evasit electus, & c. Vide Pass. n. 131. Quod si tamen etiam ante electionem opponitur privatio vocis non lata sententiæ, sed ferendæ, oppositio nulla est; cum enim non teneatur quis ante latam sententiam subire pœnam, adeoque privatio vocis sententiæ ferendæ vim nullam habeat, sed neque vim ullam habeat, ut retroharur ad diem commissi criminis; quia hoc est proprium sententiæ latae; talis eligit validè Pass. n. 133. citans Sylv. v. *electio. Abb. in c. cum Vinton. n. 13.*

PARAGRAPHVS IV.

De pœnis eligentium illegitimè, vel indignum.

Quaestio 281. Quenam sit pœna eligentium illegitimè, hoc est, non servato modo, vel forma eligendi præscriptà à Canonibus?

Respondeo privantur pro ea vice potestate eligendi; non quidem ipso jure, sed per sententiam à Superiore ferendam. *c. quia propter. h. t. & ibi gl. communiter recepta v. priventur. & Laym. n. 14. & c. quamquam. h. t. in 6.* Unde si hi electores elegerunt de novo, antequam per sententiam privarentur, votum eorum foret validum, & electio subsisteret. Pirh. n. 41. citans Abb.

Qua